

Leiðandi fólk í Statoil:

Føroyaøkið er ein stór avbjóðing

Stóra norska fyrirtøkan Statoil er eitt av feløgnum í nýggja oljusamtakinum Atlantic Margin Group. Leiðandi fólk í Statoil seta stórar vónar til føroyska økið og meta tað sum eina stóra avbjóðing eins og nýggju útjadarøkini í Miðnoregi, Vøring og Møre. Oljuleiting í einum av hesum økjum kann koma hinum til góða. Herfyri vitjaðu føroysk tíðindafólk á høvudsstöðini hjá Statoil í Stavanger, Forus.

Hoast almenna norska oljufelagið Statoil ikki longur hevur framhjarðtíndi at leita eftir og framleiða olju og gass á norska landgrunninum, so metir felagið seg kortini at vera fullt ut kappingartøtt.

Sambært nýggju avtaluni millum Noreg og EU javnsetir sokallaða "konsessi-óndirektivið" norsk og utlendsk oljufeløg á øllum tí norska landgrunninum. Norsk feløg skulu ikki hava nakran fyrirrun longur.

Hetta metir leiðslan í Statoil to ikki sum nakra forðing. Hon heldur nevnliga, at Statoil er sera væl fyri tí fyrirtøkan sum er hevur flestu royndir á norska landgrunninum.

Higartil hevur tað verið so, at Statoil hevur verið við í øllum útbjóðingum, og tað hevur sjálvandi sett sera stór krøv til felagið. Nú metir leiðslan, at felagið tvørturímóti er betri ført fyri at leggja seg eftir avsum økjum, sum eitt nú komandi lisensumfarið, ið fevnir um nýggju útjadarøkini, Møre og Vøring í Norskahavinum ut fyr Miðnoreg.

Nettup hesi økini eru partur av "The Western Slope" Vesturhellingini, sum eisini fevnir um alt økið millum Føroyar og Hetland og økið vestan fyri Irland.

Sum partur av oljusamtakinum "Atlantic Margin Group", ið hevur sett kós móti Føroyaleiðunum, fer Statoil tiskil at bruka nøgva orku til at kanna teir ymsu partarnar av "Western Slope".

Jan Vollsett, sum er ovast jarðfrøðingurin hjá Statoil, hevur stórar vónir til komandi lisensumfarið, sum fevnir um Vøring og Møre. Hann sigur við Tíðindablaðið Sosialin, at myndugleikarnir skjótt fara at lata upp fyrri teimum fyrstu bóringunum í hesum høvum nýggju og spennandi økjum.

Jan Vollsett, cheffgeologur hjá Statoil

Útjadarøkini og framtíðin

Statoil og eisini norsk oljuyndugleikar seta stórar vónir til hesi sokallaðu "fronterøkini", útjadarøki, tí roknað verður við, at hesi skulu avloysa stóru oljuleiðurnar í Norðsjónum, tað hevar vera tómar í næstu øld.

Hoast oljuframleiðslan í Noregi er methøg, hon var í fjør uppá 2,6 mill. tunnur um dagin, sum gav norska statinum 23,7 mia. kr. í fjør, og hoast hon fer at vaksa nakað afturat, so verður roknað við, at framleiðslan fer at minka so spakuliga aftur um nøkur ár. Hetta tí at tey stóru feltini ta hava verið í brúki í so nógv ár. Norska oljuyvinnan hevur skjótt 30 ár á baki.

Tað er sjálvandi ikki rætt at siga, at tað nú gongur

Statoil er sinnad at bruka pengar til leiting bæði á donskum, føroyskum og grønlandskum øki

tann skeiva vegin hjá norðmonnum, tí enn eru stór olju- og gassfelt ikki komin í brúk. Her er talan um risastórar verkætlanir í milljardaklassanum so sum Norne, Troll og Heidrun.

Faa meira burtur ur smærri keldunum

Hjá norðmonnum er eitt at gera. Tað er at finna nýggjar oljuleiðurnar umframt at faa meira burtur ur teimum verandi. Roknað verður ikki við, at tað verða funnar fleiri stórar keldur í Norðsjónum. Miðjað verður so ímóti at finna smærri keldur og fyrri at faa økonomi í tær, so er avgerandi neyðugt at rationalisera og effektivisera bæði leiting og framleiðslu. Og her eru norðmenn komnir væl áleiðis.

Tað hevur eydnast teimum at menna tøknið í olju og gassvinnuni so mikið nóg, at tær smærri oljuleiðurnar, sum tað higartil ikki hevur lónt seg at fara undir, í dag kunnu framleiða við vinningi.

Vøring og Møre olslni áhugavert fyrri føroyingar

Her er tí ov mikið at gera í løtuni. Men ein tyðandi partur av oljupolitikkinum er at byggja longur fram og tí er komandi útbjóðingar umfarið í Vøring og Møre sera áhugavert ikki bert fyri norðmenn men so sannliga eisini fyri okkum føroyingar.

Hvussu ber so tað til kundi verið spurt!

Norsku vónmar til Vøring og Møre byggja m. á positivu leitingarúrslitini vestan fyri Hetland.

Norskir jarðfrøðingar halda nevnliga, at jarðfrøðin í øllum hesum útjadarøkinum frá Miðnoregi fyrri norðan víðari suðureftir til Føroyar og heilt suður til økið vestan fyri Irland, er rættliga meirilíka. Tvs. at nýggju vitan um eitt av hesum økjum

kann siga nakað um hini økini í "Western Slope".

Við at vera við í oljusamtakinum "The Atlantic Margin Group" kann Statoil sláa tvær flugur í einum. Fyri tað fyrsta kunnu teir brúka vitan frá Vøring og Møre í kanningum sínum við Føroyar og vestan fyri Irland, og við at vera í leitingini í hesum høvum økjum, kunnu teir harnæst brúka vitanina hini í kanningunum sínum í Miðnoregi.

Fyri øll hesi útjadarøkini er galdandi, at talan er um

"The challenges facing the oil industry have become so complex that only the simplest solution will do!"

Svein G. Larsen, jarðfrøðingur og stjóri hjá Statoil í Danmark heldur føroyska økið vera sera spennandi. Her greiður hann føroyskum tíðindafólki frá nýggjastu kanningunum av Western Slope.

Vöring, Møre, Færoyar og Rockfall eru óki, sum oljufelögin nú seta sitt allt til

sera stór dýpi, heilt niður á 1500 til 2000 metrar. Tað er so aftur ein stór avbjóðing fyri oljufelögin, sum eru von á arbeiða á dýpum heilt niður undir 100 metrar.

Haraftrat koma veðurviðurskiptin, sum kunnu vera nógv verri.

Ein av orsökunum til at tað í heila tíkið ber til at seta vónir til eina komandi oljuframleiðslu í hesum heldur ótespulgju okkjunum er sum sagt menningin innan oljutøkni.

Hesum kunnu vit takka menningina av sokallaðum flótandi framleiðsluskipum saman við brunni- og rørlaeringsskipunum á havbotninum. Hetta er nakað, sum bæði norðmenn og bretar hava arbeitt nógv við. Tað verður slík skipan sum henda, ið BP og Shell fara at royna í fyrstu oljuleiduni framleitt verður úr vestan fyri Hetland. Foináven bert stutt frá føroyska markinum.

So vónirnar til nýggju útjadaraskini hava nógv, fyri ikki at siga allt við nýggjastu tøkni at gera, har farið verður burtur frá teimum sera kostnaðar-krevjandi oljupallunum til brunnar á havbotninum og framleiðsluskip.

Krøvini, sum henda nýggja kollveltingin innan oljuvinnuna, setir til manning, verða fullkomliga broytt. Medan tað í dag starvast fleiri hundrad mans á oljupallunum, so verður bert talan um eitt fátal av fólki umboð á framleiðsluskipum. Tað er m.a. hesa loysnina, sum norðmenn fara at brúka í nýggjasta oljufelöginum Norne - í prinsippinum sama skipan sum í Foináven oljuleiduni vestan fyri Hetland.

Hvussu nógv tað hevur latið seg gera at minka um fløgurnar í pallar/skip eru Heiðrun og Norne besta dømi um Medan Heiðrun pallurin er tann seinasti av teimum stóru oljupallunum, hann hevur kostað 28 mia. kr., so hevur tað kostað 7 mia. kr. at menna Norne-felöið. Tvs. at her er talan

um eina nærur dramatiska flöglækkung upp á 30%. Og er munurin tann, at skip og brunnar á havbotninum verða brúki í staðin fyri stórr pallar.

Í dag eru 22 eindir, sum framleiða olju og gass á norska landgrunninum. Av tí at markit millum Bretland og Noreg gongur gjøgnum nokur av feltunum er talan um eitt veruligt stríð millum Noreg og Bretland. Í hesum sambandi verða samráðingar í ar um eina nýggja avtalu. Bara 1% hvønn vegin av samlaða umsetninginum úr eini slíkari keldu kann vera ein stór upphædd. Soleiðis hava norðmenn eisini ein marknatrupulleika við brettar. Eitt nú er stóra Statfjordfelöið bæði á norska og bretska óki.

Nýggj avbjóðing heldur enn vandi

Jan Vollsett, leiðandi jarðfrøðingur hjá Statoil sigur, at framtíðin hjá norska oljuvinnuni er goð. At keldur nar í Norðsjönnum eru við at minka ser hann sum eina avbjóðing heldur enn sum ein vandi.

„Vit hava seinastu 10 árin funnið nýggjar keldur, soleiðis at vit hava kunnað varðveitt stóðu okkara. Tað ræður ju bara um at finna líka nógv nýtt sum tú framleiðir, og enn eru stór óki, sum als ikki eru kannað. Hóast tað í løtuni verða gjørdar stórar flögur í Norðsjönnum, so verður framtíðin hjá norska oljuvinnuni á landgrunninum ut fyrri Miðnoreg, í Norskahavinum.“

Tey stóru feltini standa í dag fyrri stórum parti av goymslunum. Fimm felt standa fyrri 75% av goymslunum. Men hann heldur eisini, at tað við at brúka nýggjastu tøkni frøðina fer at bera til at fáa nakað burtur úr teimum smærri feltunum í Norðsjönnum, tí har er infrastruktur tøkur.

Men øll eygu eru í løtuni vend móti Miðnoregi, har tann 15 línsensrundan verður úr 20 juni.

„Eg verði ógvuliga kløkkur, um vit ikki gera munandi

fund í Norskahavinum. Spurningurin er so bara, um tað verður olja ella gass.“

Nokkt av gassi

Jan Vollsett sigur, at teir vilja finna olju, tí teir hava longu nokk av gassi. Hóast Noreg í løtuni rýggjar til at utflyta stórar nøgdir av gassi inn á meginlandið, so verður ein noyðdur at ansa eftir, at tað ikki verður yvirskot av gassi, tí so prisurin fellur ós nógv.

Og her kemur so eisini kappingin frá bæði brettum og russum. Bretar eru við at leggja gassleiðing um Kanalina, og kemur gass higan at hótta norska gassflutningin inn á meginlandið. Russar, sum eiga ómetuliga stórar nøgdir av gassi, umhuga at leggja eina gassleiðing til Tysklands um Polen. Hetta verður ein stór avbjóðing fyri norska gassid.

Stórar vónir til oljuámtakið

Jan Vollsett og onnur leiðandi Statoil-fólk, sum sosalurin hitti í Stavanger herfyri, seta stórar vónir til samstarvið millum Statoil, Mobil og Enterprise.

Hann heldur tað vera best við 3-4 felögum í einum slíkum samtaki. Hetta við at skipa oljusamtök er annars við at gerast meira og meira vanligt serliga í okkjunum, har tað skulu sera stórar flögur til fyrri at leita eftir olju.

Í Noregi eru tað myndugleikarnir, sum seta bolkar saman, ta talan er um at byta upp blokkar. Teir hava við hesum eitt gott stýringssambod.

A bretska landgrunninum harafturimóti finna felögin sjálvi saman. Tað er hetta seinasta, sum er hent í Atlantic Margin Group. Hesi trý felögin eru so ikki bara farin at samstarvi í nýggjastu utbjóðingini vestan fyri Hetland hava tey fingið nakrar blokkar saman.

Aftur til 15 línsensumfarið á norska óki Jan Vollsett hevur sjálvur stórar vónir til nakrar av

bæði Færoyum og Grønlandi.

Hann sigur, at orslutid av seismisku kanningunum, sum eitt av danska verjuskipunum gjørdi í Grønlandi herfyri, nú lýtliggur. Sambært hesum ser Grønland sera áhugavert ut.

Men tað er so Færoyar, sum í løtuni hevur tann stóra áhugan hjá Statoil í Danmark.

Roynt verður nú at utvega data, ið kunnu siga felögunum í samtakinum, hvørji óki eru best á føroyska landgrunninum at fara undir viðari kanningar og at bora í. Í hesum sambandi verður farið undir at gera seismiskar kanningar á sjálvum havbotninum. Hetta eru tær kanningar, sum Sostalurin longu hevur umrøtt.

Svein Larsen sigur, at av tí at føroyska ókið er nýtt og relativt stórt, so hevur tað stóran áhuga fyrri flest øll oljufelög.

Nettufti at her er talan um stór óki letur tað upp fyrri stórum møguleikum.

Felögin leggja nevniliga stóran dent á at kunna leita í einum óki, har møguleiki kann vera fyrri at finna stórar oljugoymslur. Hetta er eisini tað teir á oljumáli kalla elefantar.

Ein hevur longu sæð, at hetta er stóran vestan fyri Hetland, har Clarfelöið kann sigast at vera ein slukur.

Hann dylur heldur ikki fyrri, at Statoil prioriterar óki, har fyrtikken hevur møguleika at sleppa skjótt framat og harvið fáa eina góða stóðu.

Stórar flögur gerast á Færoyaskilnum

Men tað skulu gerast stórar flögur við Færoyar, tá farið verður at bora. Eitt borihól á 500 metrum ler at tátu í 200 mill kr. Royndirnar siga, at tað bert er 10% møguleiki at finna olju við fyrstu boring. Tvs. at tú skal gera einar 10 bingar, aðrenn tú kann vera heilt vissur í, um olja er til staðar ella ikki. Ta hevur tað kostað 2 mia. kr. at bora.

Tað Statoil saman við Mobil og Enterprise nú vilja er at gera tað grundleggjandi arbeiðið so mikið væl, at tað slepst undan at skula brúka so nógv uppá at leita. Tvs. at tess fleiri upplýsingar tu hevur aðrenn tú ger av, hvar borurin skal setast í, tess betur er tú fyri at 'sakta' og 'treffa' rætti.

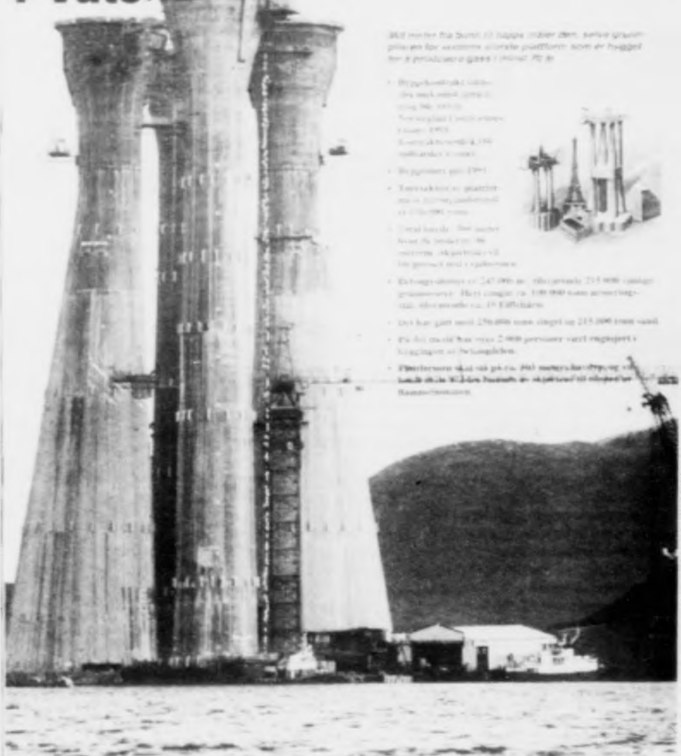
Tí vil ein 'konsentrere virksomheden sin i sikre prospekter', sum hann málir seg. Og til tess skulu teir m.a. brúka OBS-seismikk.

Realistisk og ikki missa vónina

Svein G. Larsen sigur, at sjálvandi skulu vit vera realistisk og ikki selja skinnid fyri enn bjørnin er skotin, men hann minnr okkum á, at menn heilt voru um at missa vónirnar at finna olju á norska landgrunninum í 70-unum, tá oljufelagið Philips bráðluga rakti við olju eftir at hava borað 22 turk hól.

Framhald á síðu 17

i Vats

Ein gassgigantur, Troll pallurin, ið er hægsta bygningaverk, ið nakrantíð er gjørd av mannahondum, og sum nú verður fluttur út á feltid. Við honum er tíðin við teimum stóru pallunum eisini endað.

Nú er hon aftur upp á spæl. Jennifer Gibson Lonsdale frá EIA, sum fyrri áðru ferð, ger film um grindadráp. Filmurin varð sýndur í bretskum sjónvarpi hósdagin.

EIA-filmur um sensur í Føroyum í bretskum sjónvarpi

Føroyskir myndugleikar ikki spurdir

Í filmi, sum EIA vísir í bretskum sjónvarpi í annaðkvöld, verða føroyskir myndugleikar lagdir undir at vanvirða mannarættindini. Føroyingar, sum ikki eru samdir við almenna grindapolitikkinum, tora ikki at siga sína hugsan av ótta fyri avleiðingunum

Um somu tíð sum føroyskir myndugleikar verða lagdir undir at bruka sensur móti føroyingum, sum eru ímóti grindadrápi, so hava somu myndugleikar ikki møguleika at vísa hesum grovu skuldsetingum aftur.

Í einum filmi, sum verður vístur í bretskum sjónvarpi morgin - og sum felagsskapurin EIA hevur gjørt - verða føroyskir myndugleikar, sambært skrivni til EIA limir, lagdir undir at seta vanliga mannarættindi til viks. Føroyingar, sum eru ímóti grindadrápi, tora nevnliga ikki at siga sína hugsan alment av ótta fyri avleiðingum.

Tá umbodt fyrí Føroye Islands Solidarity Comm

Altjóða hvalaveiðu fundurin verður settur í Dublin mánadagin. Men hesa vikuna er sokallad "workshop" um "human whale killing". Landsdjóra læknin umbodur Føroyar.

itee í London herfyri skrivaðu til Carlton TV fyrí at spyrja, hví føroyskir myndugleikar ikki hava fingið møguleika at vera við í filminum, varð svarið, at tað høvdu teir fingið, men teir høvdu so ikki latið við seg koma.

Síðani hevur landsstjórn skrivað bretsku sjónvarpsstjóðni bræv, har tað verður biðið um at fáa upplýst, nær og hvør hevur biðið landsstjórn lutaka í filminum. Svarið upp á henda spurning er enn ikki komið.

Louis Wilson frá FISC í London sigur, at einki nýtt er í tí, at EIA vitandi sleppur at misbruka sjónvarpstjóðir sum Carlton.

Tá hugsað verður um, hvussu EIA arbeiðir og hvat endamálið hjá hesum felagsskapi, ta er tað ikki so loyð, um føroyskir myndugleikar aftra seg víðat vera við í filmi, sum hesin felagsskapur so redigerar og skipar.

Hvussu skulu føroyskir myndugleikar hava nakad sum helst áli á einum felagsskapi, sum er kompromleysur og ikki aftra seg fyrí at bruka lygnir og missvísandi upplýsingar í herferð síni móti ikki bert grindadrápi men móti øllum føroyingum spyr Louis Wilson, sum vísir til orðini

hja Thornton stjóra í EIA í 1993, tá hesin segði: "We are going to get the Faroe Island to their knees." "Vit skulu tvinga føroyingar niður á knæ."

Herfyri sendi felagsskapurin út skriv til limir sínar, har tað varð gjørt greitt, at EIA fer ikki at gevast við herferð síni fyrí enn føroyingar heilt eru givnir við at drepa grind.

Louis Wilson sigur, at tey í FISC fara at fylgja væl við, hvat ler at henda í kjalarvortinum á filminum, sum verður vistur av ITV í annaðkvöld.

Framhald av síðu 9

Ja so lítil var vónin at finna olju, at ein av teimum kendastu bretsku jarðfrøinginum segði við pressuna, ta hann varð spurður um møguleikarnar at finna olju í norsku undirgrundini, at hann fegin vildi lova at drekka hvønn tann einasta dropa av olju, sum varð funnin har. Og hann kom at taka orðini í seg aftur, tí í dag er Noreg ein av heimins fremstu oljuframleiðarum.

Tað tydingarmesta er trúgvin uppá at finna olju. Hetta var galdandi fyrí Noreg og er tað eisini fyrí Føroyar. Loysunarorðið fyrí at fáa vinning og success er leiting.

Men tað kostar nógv at fara undir leiting í nýggjum økjum og serstakliga økjum við stórum djupum, og hetta hava ikki minst norðmenn sannað.

Taka vit Barentshavið, so hava har verið borað 50 hol, har hvørt hevur kostað 150 mill kr. Enn er eingin verulig framleiðsla ur hesum økinum og kortini verður leitað víðari. Ikki minst tey try norsku felagini Statoil, Saga og Norsk Hydro gera stórar ilögur her.

Hvat víðvikur nýggju újadarokjunum so kann talan vera um alt frá gigantfelum til einki.

Higartil eru byttir 350 blokkar í øllum tí norska økinum. Í hesum ári er ætlanin at bjóða ut 65 blokkar aftra. Hesir verða byttir ut í Miðnoregi í oktober og verður helst farið undir at bora á sumri í 1996.

Og gongdin her verður so helst eins og í Norðsjónum. Tá eitt fund er gjørt, so er lítil og eingin vegur aftur. Tá verður øll orka lögð í at fara víðari. Sjálvt um tað í Noregi á sinni varð tosað um at hava ein meira varshigan utvikling, so helt gongdin bara fram.

Næstu tinn árni skal ein gera av, um øll fundini skulu setast í framleiðslu ella um tey skulu goymast til næsta ættarlið.

Tað er greitt, at verður hildið fram við núverandi tempo, so verður oljan skjott uppi.

Heldur verandi gongd

fram, so verður Noreg í heyst heimins næststørsti oljuframleiðari eftir Saudi Arabia. Og tað er greitt, at Noreg fer at hava ein tyðandi leiklut á tí altjóða oljumarknaðinum næstu 15 árin.

Nýggir marknaðir

Í veruleikinum flýtur tað yvir í dag við lættari norðsjóvarolju. Noreg og Statoil hava ein stóran trupulleika og hann er, at europeiski marknaðurin er stagneraður og tí má ein hyggja longur burtur. Her eru so Miðeysturlondini farin at hyggja eystureftur og veita londunum í fjareysturi olju. Her megnar Statoil ikki at vera við kappingini, hvat olju ur Norðsjónum víðvikur.

Norðsjógvurin er í dag forur fyrí at veita Europa alla ta olju tað hevur bruk fyrí, og just tí at europeiski marknaðurin er mettadur eru ma norðmenn noyddir til at selja olju til USA. Hetta verður eisini gjørt fyrí ikki at tryggja prisarnar niður í Europa. Men av tí at farvegurin til USA er nógv longurí fáa norðmenn eisini minni burtur ur oljun.

Norsku ilögurnar í oljuvinnuna eru gjordar við tí fyrí eygað at kunna klara seg við einum söluprivi upp á 16 dollarar fyrí tunnuna, men sjálvt um prisurin lækkar niður á 12 dollarar, so er oljuvinnan kortini londandi.

Men sleppur Irak á oljumarknaðin í ar, so fara oljuprisirnir at falla munandi.

Statoilfólk trúgva ikki, at oljuprisirnir fara at vera høgir í framtíðini, og tí er einasti útvegur fyrí at varðveita lønsemi í vinnuni at hetra um tekjuna. Tað ræður tí eisini um at fáa nýggj felt í gongd so skjott sum gjørligt.

Samanumtikið eru Statoilfólk rættliga hjartskygd hvat norsku oljuvinnuni víðvikur. Tí hóast tað mankar í Norðsjónum, so liggja fleiri avbjóðingar og biða. Ein teirra er Føroyaleiðin, sum henda norska storfyrirskan ser við eini av teimum komandi oljuprovinsunum.

Jan

KOYRIKORT

Privat sum vinnuligt - so er tað ...

KOYRISKÚLIN Á ARGJUM

Ring og bið um tí **12270**

JÁ! Eg genst haldan av Tíðinda-
blaðnum Sosialinum og fáið
blaðið **5 ferðir um vikuna.**

225 kr./árslj (haldarar í Føroyum)

425 kr./árslj (haldarar í Danmark)

340 kr./árslj (haldarar í Danmark, 5 bl í senni)

Onnur lond/Ymskir prisir

Til ber **altíð** at gerast haldan og góldið verður bert fyrí blaðini, ið eftir eru av ársfjórðinginum.

Navn:

Bustaður:

Bygd/býur:

Kannað postverkinum

Okeyps Sosialnum rindar postgjaldið

64

Tíðindablaðið SOSIALURIN
Postboks 76,
FR-110 Tórshavn